Statens forurensningstilsyn
Norwegian Pollution Control Authority

Statoil Mongstad

5954 MONGSTAD

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@sft.no
Internett: www.sft.no

Dato: 10.05.2007
Vår ref.: 05/1261 - 48 408/2005
Deres ref.:
Saksbehandler: Fredrik Weidemann, telefon: 22573628

Tillatelse til etablering av kraftvarmeverk på Mongstad

Statens forurensningstilsyn gir med dette Statoil Mongstad tillatelse til etablering av kraftvarmeverk på visse vilkår. Det er funnet grunnlag for å fastsette utslippskrav for NO_X som samsvarer med SFTs vurdering av BAT. Krav til begrensning av CO_2-utslipp i samsvar med Miljøverndepartementets tillatelse til kvotepliktige utslipp av CO_2 er innarbeidet i tillatelsen. Tillatelse med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Statens forurensningstilsyn (SFT) viser til Deres søknad av 01.07.2005 om etablering av et kraftvarmeverk i tilknytning til Statoils oljeraffineri på Mongstad.

SFT gir med dette tillatelse til etablering av kraftvarmeverk på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår er vedlagt dette brevet. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 jamfør § 16. Denne tillatelsen er en utvidelse av tidligere tillatelse av 10.05.2006 som regulerer forhold i forbindelse med oljeraffineri og tankterminalen ved Statoil Mongstad. Denne tillatelsen erstatter derfor tillatelsen av 10.05.2006.

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsens punkt 3 flg. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen i den grad opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. For virksomheter hvor slike stoffer benyttes som innsatsstoffer eller dannes under produksjonen, er utslipp av stoffene bare omfattet av tillatelsen dersom dette fremgår uttrykkelig av vilkårene i tillatelsens punkt 3 flg. eller utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Det understrekes at all forurensning fra bedriften isolert sett er uønsket. Selv om utslipp holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jamfør forurensningsloven § 56.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrolloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om øvrige regler som kan være aktuelle for bedriften viser vi til SFTs hjemmesider på internett, www.sft.no.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrolloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Sammendrag av saksfremstilling og begrunnelse

Bedriftens søknad

Statoil ASA Mongstad har i brev til SFT av 01.07.2005 søkt om tillatelse etter forurensingsloven og klimakvoteloven til bygging av et gassfyrt kraftvarmeverk på Mongstad i Lindås kommune. Kraftvarmeverket skal bygges integrert med det eksisterende oljeraffineriet på Mongstad og fyres med gass fra prosesseringsanlegget på Kollsnes. Det skal legges en ny rørledning fra Kollsnes til Mongstad for transport av denne gassen. Kraftvarmeverket skal i tillegg gjøre bruk av fyrgass som dannes i raffineringsprosessene. Kraftvarmeverket vil ha installert effekt på inntil 350 MW termisk energi (varme) og 280 MW elektrisk kraft, og innfyrt effekt vil være 800 MW. Oppstart av kraftvarmeverket var opprinnelig planlagt ved årsskiftet 2008/2009, men er nå utsatt til 2009/2010. Renseanlegg for CO_2 er ikke omsøkt.

Saksgang

NVE har vært koordinerende myndighet i forhold til planprosessen hva gjelder melding og konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven. I denne prosessen er SFT høringsinstans. SFTs kommentarer til konsekvensutredningen ble oversendt NVE i brev av 29.11.2005. Statoil framla tilleggsopplysninger i brev av 24.01.2006.

Statoil ASAs søknad om virksomhet etter forurensningsloven ble sendt på høring 09.02.2006 med høringsfrist 27.03.2006.

Utslipp av CO_2 fra kraftvarmeverket er kvotepliktig i henhold til klimakvoteloven og klimakvoteforskriften, og krever særskilt tillatelse etter forurensningslovens § 11 andre ledd (jf. klimakvoteloven § 4).

I brev fra Miljøverndepartementet av 26.05.2005, anmodes Statens forurensningstilsyn om å avgi innstilling med anbefaling til Miljøverndepartementet i saker som gjelder utslippstillatelse for CO_2 til nye gasskraftverk.

SFT anbefalte Miljøverndepartementet i brev av 18.08.2006 å stille som vilkår i utslippstillatelsen at en løsning for CO_2-håndtering skal være på plass fra oppstart av kraftvarmeverket.

På bakgrunn av SFTs anbefaling ble det innledet forhandlinger mellom Staten, ved Olje- og Energidepartementet, og Statoil ASA om etablering av teknologi for CO_2-håndtering på Mongstad. Det ble utarbeidet en avtale, "Gjennomføringsavtalen", om en stegvis utvikling fram mot et samlet fullskala CO_2-fangstanlegg på Mongstad.

I brev av 12.10.2006 gir Miljøverndepartementet Statoil Mongstad tillatelse til utslipp av CO_2 fra et nytt kraftvarmeverk på Mongstad. Det knyttes flere vilkår til tillatelsen som skal inkluderes i den endelige tillatelsen fra SFT. I brevet fra Miljøverndepartementet med vilkårene for tillatelsen heter det at "Arbeidet med å utvikle et fullskala anlegg for CO_2-håndtering skal utvikles parallelt med byggingen av kraftvarmeverket. Staten skal bidra med betydelige finansielle midler. Første byggetrinn skal være på plass samtidig med idriftsettelsen av kraftvarmeverket, og skal fange minst 100 000 tonn per år. Staten vil sørge for at det etableres en løsning for transport og deponering av CO_2 innen dette tidspunktet. Etter en utviklings- og modningsfase med investeringsbeslutning i løpet av 2012, skal andre byggetrinn av anlegget for fangst av CO_2 fra kraftvarmeverket stå ferdig innen utløpet av 2014."

SFTs vurdering

Etablering av kraftvarmeverket vil øke mengden kjølevann noe utover dagens utslipp. Økningen vil ikke ha negative virkninger på resipienten. Det vil ikke bli utslipp av prosessvann fra kraftvarmeverket.

På bakgrunn av vurderinger av områdets sårbarhet overfor forsuring og overgjødsling mener SFT det er riktig å stille krav om begrensning av NO_X-utslippene til et absolutt minimum. Norge har undertegnet Gøteborgprotokollen som blant annet forpliktet Norge til å redusere utslippene av NO_X.

I tidligere tillatelser er det satt krav om at NO_X-konsentrasjonen i eksosgassen fra gasskraftverk maksimalt skal være 5 ppm (midlet over 12 mnd.). Kravet kan tilfredsstilles ved å installere SCR-anlegg. Det er SFTs vurdering at rensing med SCR-teknologi på

kraftvarmeverket på Mongstad må ansees for å være i samsvar med kravet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT). Det er i denne tillatelsen derfor satt krav om at de maksimale konsentrasjonene av NO_X og NH_3 i eksosgassen skal være henholdsvis 5 ppm og 2 ppm (midlet over 12 mnd.).

Utslippsgrensene for årlige samlede utslipp av NO_X fra Mongstad er ikke utvidet utover de grensene som er gitt i tillatelsen av 10.05.2006. Nye utslippskrav vil imidlertid bli vurdert etter etableringen av kraftvarmeverket. Det er derfor satt vilkår om at en redegjørelse for alle NO_X-utslippene fra Mongstad skal leveres SFT innen utgangen av 2008.

Etablering av kraftvarmeverket vil medføre diffuse utslipp av nmVOC og metan. Utslippsgrensene for nmVOC er imidlertid ikke utvidet utover grensene som er gitt i tillatelsen av 10.05.06. Det er ikke satt noen spesifikk grense for metan.

Sammen med NOx er nmVOC årsak til lokal dannelse av bakkenært ozon, og ozon-episoder, som er helse- og miljøskadelige. Over tid bidrar metan til å øke det generelle bakgrunnsnivået for ozon. Metan er også en klimagass.

Tillegget i VOC-utslipp som utslippet fra kraftverket representerer, vil ha svært liten innvirkning på ozon-nivåene som observeres i Norge. Alle nye kilder vil imidlertid gi et bidrag til bakgrunnskonsentrasjonen som i utgangspunktet er høy.

Tiltak for å redusere utslippene av nmVOC fra terminalen på Mongstad vil bli iverksatt i 2008. I tillatelsen er det satt vilkår om at reduksjonsmål for diffuse utslipp av metan og nmVOC fra hele Mongstad skal legges fram for SFT innen 01.06.2008. Statoil Mongstad varsles derfor om at nye utslippskrav for nmVOC og metan kan bli satt.

Det årlige utslippet av SO_2 fra Mongstad er ca 1000 tonn med dagens drift. Etablering av kraftvarmeverket vil øke det årlige utslippet av SO_2 med på ca 6 tonn. Økningen vil i miljømessig sammenheng være av liten betydning.

Miljøverndepartementet har i brev av 12.10.2006 gitt Statoil Mongstad tillatelse til kvotepliktige utslipp av CO_2 fra et nytt kraftvarmeverk på Mongstad. Det er knyttet vilkår til tillatelsen, og disse er inkludert i denne tillatelsens punkt 4.4. De kvotepliktige utslippene skal rapporteres til SFT årlig, og SFT vil komme tilbake til en presisering av hvordan de kvotepliktige utslippene skal beregnes og rapporteres.

Etablering og drift av fangstanlegg for CO_2 er konsesjonspliktig i henhold til forurensningsloven, og tillatelse fra SFT må innhentes.

Konklusjon

SFT har kommet til at tillatelse i henhold til forurensningsloven kan gis til det omsøkte kraftvarmeverket ved Statoil Mongstad.

Det er funnet grunnlag for å fastsette utslippskrav for NO_X som samsvarer med SFTs vurdering av hva som må anses som BAT for dette anlegget. Det er også satt krav til

begrensning av CO_2-utslipp i samsvar med Miljøverndepartementets tillatelse til kvotepliktige utslipp av CO_2.

Rammene for de samlede utslippene fra anleggene på Mongstad inkludert kraftvarmeverket, er i stor grad gitt i tillatelsen av 10.05.06. Mengdebegrensninger for årlige utslipp av NO_X og nmVOC er uendret. For utslipp av kjølevann er det derimot gitt et lite tilegg.

Frister

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av nye tiltak:

Tiltak	**Frist**	**Henvisning til vilkår**
Gjennomføring av NO_x-reduserende tiltak	01.01.2009 01.01.2014	4.1
Framlegge beregning av konsentrasjon på utslipp av ammonium fra rensing av NO_x-utslipp og foreta vurdering av effekt på resipienten	31.12.2008	13.1
Vurdering av i hvilke avløpsstrømmer dioksiner kan forekomme	01.12.2007	13.2
Rapport om nmVOC reduserende tiltak ved terminal	01.06.2009	13.3
Fastsette mål og program for reduksjon av nmVOC og metan fra diffuse utslipp	01.06.2008	13.4
Redegjørelse for alle NO_X-utslippene på Mongstad, samt gjennomførte og planlagte NO_X-reduserende tiltak.	31.12.2008	13.5

Klageadgang

Med unntak av vilkårene i tillatelsens punkt 4.4, som også er gitt i Miljøverndepartementets tillatelse til CO_2-utsliupp av 12.10.2006, kan vedtaket om utslipp fra kraftvarmeverket påklages til Miljøverndepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til SFT.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. SFT eller Miljøverndepartementet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til SFT. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil SFT også kunne gi på forespørsel.

Kopi av dette brev med vedlegg er sendt berørte i saken i henhold til vedlagte adresseliste.

Med hilsen

Harald Sørby (e.f.)
Seksjonssjef

Fredrik Weidemann
Rådgiver

Vedlegg:

1 Tillatelse for anleggene på Mongstad
2 Begrunnelse for tillatelsen

Kopi til:

Miljøverndepartementet, Postboks 8013 Dep, 0030 Oslo
Olje- og energidepartementet, Postboks 8148 Dep, 0033 Oslo
Lindås kommune, 5914 Isdalsø
Austerheim kommune, 5943 Austrheim
Fylkesmannen i Hordaland, Miljøvernavdelingen, Postboks 7310, 5020 Bergen
Hordaland fylkeskommune, Agnes Mowinkelsgate 5, Postboks 7900, 5020 Bergen
Bergen og omland havnevesen, Postboks 6040, 5892 Bergen
Arbeidstilsynet Vestlandet, Postboks 44, 5803 Bergen
Fiskarlaget Vest, Slottsgate 3, Postboks 4091 Dreggen, 5835 Bergen
Fiskeridirektoratet, Postboks 2009 Nordnes, 5817 Bergen
Fiskeridirektoratet, Region Vest, Postboks L, 6701 Måløy
Norges Fiskarlag, Pir-senteret, 7462 Trondheim
Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB), Postboks 2014, 3103 Tønsberg
Direktoratet for naturforvaltning, 7485 Trondheim
Havforskningsinstituttet, Postboks 1870 – Nordnes, 5817 Bergen
Petroleumstilsynet, Postboks 599, 4003 Stavanger
Natur og Ungdom, Postboks 4783 Sofienberg, 0506 Olso
Norges Naturvernforbund, Oslo, Postboks 342 Sentrum, 0101 Oslo
ZERO, Wergelandsveien 23 B, 0167 Oslo

Bellona, Postboks 2141 Grünerløkka, 0505 Oslo
Norges Miljøvernforbund, Postboks 593, 5806 Bergen